

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

מטבע לשון של הנפטר מחבירו

(כ"ט א) אמר רבי לוי בר חיתא: הנפטר מן המת, לא יאמר לו "לך לשלום", אלא "לך בשלום". שנאמר: "וְאָתָּה תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם". הנפטר מן החי, לא יאמר לו "לך בשלום", אלא "לך לשלום", שהרי דוד שאמר לאבשלום "לך בְּשָׁלוֹם", הלך ונתלה.² יתרו שאמר למשה "לך לְשָׁלוֹם",³ הלך והצליח.

ואמר רבי לוי: כל היוצא מבית הכנסת לבית המדרש ומבית המדרש לבית הכנסת, זוכה ומקבל פני שכינה, שנאמר: "יֵלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל יִרְאֶה אֶל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן".

אמר רב חייא בר אשי אמר רב: תלמידי חכמים אין להם מנוחה אפילו לעולם הבא, שנאמר "יֵלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל יִרְאֶה אֶל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן".

שיטות הראשונים

החילוק בין הנפטר מן המת לנפטר מן החי: כתב ריטב"א, לפי שחבירו צריך תפילה על המקום שהולך שם, כי מכאן כבר הוא נפטר בשלום.⁴ והנפטר מן המת הוא בהיפך, כי צריך שילך מכאן בשלום ואז ימצא שלום שם בודאי. ואם אינו הולך מכאן בשלום, שאין בידו מעשים טובים, לא ימצא שם שלום. לפיכך צריך שיעשו לו סימן טוב כי בשלום הוא הולך.

האם יש חשש באמירה 'לך בשלום': כתב הר"ן בשם הר"א, וכן כתב נימוקי יוסף, שיש בני אדם שמנחשין ומשיאין הדבר אל לבם, וכנגדן דברו כאן חכמים; אבל למאן דלא קפיד, אין הדבר מזיק כלום. והרמב"ם והשו"ע השמיטו הדין.

תלמידי חכמים אין להם מנוחה אפילו לעולם הבא: פירש רש"י, לשבח קאמר, והולכין מגן עדן לרקיע, ומרקיע לגן עדן, לטייל ולשמוח.⁵ והרא"ש ור"ן פירשו, שכמו שעמלים בתורה בעוה"ז, כך הם עמלים בעולם הבא לפני השכינה.⁶

¹ בראשית, פרשת לך לך, טו, טו.

² שמואל-ב, טו, טו. וסימן לזכור מה לא לומר כשנפטר מחברו: לאבשלום = לא בשלום.

³ שמות, פרשת שמות, ד, יח.

⁴ תהילים פד, ח.

⁵ והר"ן כתב יותר, דמשמע (כשאומר 'לך בשלום') שההליכה תהיה בשלום, אבל הוא לא ימצא שלום.

⁶ וכן פירש ריטב"א, שהולכין מגן עדן לכסא הכבוד, ומטיילין בכל מתיבות עליונות ותחתונות ליהנות מזיו השכינה, כהולך מבית הכנסת לבית המדרש, ועליהם הכתוב אומר ילכו מחיל אל חיל וגו'.

⁷ כדאמרינן (מכות י"א ב') במעשה דיהודה דלא הוה ידע למישקל ומיטר בהדי רבנן בשמעתתא. ובספר 'אמרי נעם' להגר"א (ברכות ס"ד א') כתב, שבעוה"ז נקרא האדם 'הולך', שהוא הולך תמיד ממעלה למעלה על ידי מצוות שעושה. אבל בעוה"ב, נקרא 'עומד'. שכן בעוה"ב אי אפשר לעשות מצווה, ובשלמות שקנה בעוה"ז, הוא עומד תמיד במדרגה אחת. אבל יש כמה צדיקים, שאפילו בעוה"ב הם נקראים 'מהלכים', וזו מדרגה גדולה שאין למעלה ממנה, כמו שנאמר (זכריה ג, ז) 'וְנִתְּתִי לָךְ מְהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה', שאפילו בין המלאכים שהן עומדים, תהיה אתה הולך ממדרגה למדרגה. וזהו שאמר תלמידי חכמים אין להם מנוחה בעוה"ב.

בעזה"ש"ת
מסכת: מועד קטן |
פרק: ג | דף: כ"ט

נתיבי הלכה - הדרך היומית

השתלשלות ההלכה מהדרך
עד השולחן ערוך

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומית לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות בית הכנסת, סימן קנה)

א. אחר שיצא מבית הכנסת, ילך לבית המדרש; ויקבע עת ללמד, וצריך שאותו עת יהיה קבוע שלא יעבירונו אף אם הוא סבור להרויח הרבה. הגה: ואף מי שאינו יודע ללמד ילך לבית המדרש ושכר הליכה בידו, או יקבע לו מקום וילמד מעט במה שיודע ויחשב בעניניו ויכנס בלבו יראת שמים (הר"י פ"ק דברכות).

הדרן עלך ואלו מגלחין

וסליקא לה מסכת מועד קטן